GEMEENTEBLAD
Officiële uitgave van de gemeente Voorne aan Zee
Nr. 546957
24 november 2026

Lokale inclusie agenda Voorne aan Zee 2025-2028

Voorwoord
Voorne aan Zee wil toegankelijk zijn voor alle inwoners, dat is het uitgangspunt van de gemeente. Inwoners met een beperking krijgen dezelfde kansen en mogelijkheden om mee te doen. We werken samen met partners om dit te bereiken en te werken aan een meer inclusieve gemeente.

Inclusie begint met kennis delen over dit onderwerp en dit blijven agenderen zowel bij de gemeente zelf als bij onze partners. De Lokale Inclusie Agenda geeft richting aan het werken aan een inclusief Voorne aan Zee voor mensen met een beperking, zodat iedere inwoner op zijn eigen niveau mee kan doen. De kennis en ervaring van mensen uit de doelgroep is hierbij belangrijk; mensen die elke dag ervaren hoe lastig het is om in een rolstoel winkels binnen te gaan; mensen die wel willen bewegen maar waarvoor er geen aanbod is. Zij hebben een belangrijke rol bij het meedenken over plannen en de uitvoering binnen onze gemeente en worden hier intensiever bij betrokken. Onze maatschappelijke partners hebben meegedacht bij de ontwikkeling van dit beleidsdocument. Bij het tot stand komen van deze agenda is gebleken dat inclusie leeft binnen de gemeentelijke organisatie en dat deze agenda een stimulans geeft om hier extra aandacht voor te hebben. De komende jaren moet aandacht voor inclusie ingebed worden in onze werkwijze en een vanzelfsprekendheid worden. Door ruimte te maken voor een "aanjaagfunctie" hebben wij er vertrouwen in dat dit gaat lukken.

Samen bouwen wij aan een inclusief Voorne aan Zee!

Daan van Orselen
Wethouder in Voorne aan Zee

Hoofdstuk 1

1. Inleiding

In Voorne aan Zee willen wij dat iedere inwoner in staat is mee te doen naar vermogen. Helaas is dit (nog) niet voor iedereen vanzelfsprekend. Hierin ligt een taak voor ons als samenleving. Sinds juli 2016 is het VN-verdrag handicap in Nederland van kracht, met als doel om een meer inclusieve maatschappij voor mensen met een beperking te bevorderen. Dit verdrag geeft een verdere uitwerking van mensenrechten voor mensen met een beperking of chronische ziekte om gelijkheid, autonomie en toegankelijkheid beleidsmatig te waarborgen. Het verdrag verplicht gemeenten om een Lokale Inclusie Agenda (LIA) op te stellen om inzichtelijk te maken wat er al gebeurt op het gebied van inclusie en wat nodig is om dit verder te stimuleren.

De LIA in Voorne aan Zee richt zich op toegankelijkheid en inclusie en dat is domein- en portefeuille overstijgend. Bij de vorming van nieuw beleid wordt toegankelijkheid en inclusie meegenomen. Deze LIA heeft een "stimulerende" functie met als doel toegankelijkheid en inclusie hoog op de agenda te houden van alle beleidsterreinen en de maatschappelijke partners en de doelgroep hierbij aan te haken. Dit wordt geborgd binnen de afdeling Maatschappelijke ontwikkeling. Inclusie is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en de inspanningen van inwoners, verenigingen, ondernemers en vrijwilligers zijn onmisbaar. We kunnen veel van elkaar leren en samen ´meedoen´ voor iedereen mogelijk maken.

De LIA zorgt ervoor dat de inspanningen op het gebied van inclusie voor mensen met een beperking binnen de gemeente Voorne aan Zee worden vastgelegd en maakt deze zichtbaar. Dit varieert van structurele gemeentelijke interventies tot kleinere burgerinitiatieven. Omdat Voorne aan Zee altijd in ontwikkeling is en blijft en nieuwe ideeën en samenwerkingen zich gaandeweg ontwikkelen, is de LIA een groeidocument dat met enige regelmaat om herziening vraagt. Binnen de afdeling Maatschappelijke ontwikkeling vindt een 2-jaarlijkse rapportage en bijstelling van deze agenda plaats.

Leeswijzer
In hoofdstuk 1 zijn de algemene begrippen, het participatieproces, de wettelijke en lokale kaders en landelijke ontwikkelingen opgenomen. In hoofdstuk 2 wordt ingezoomd op de omvang van de doelgroep en de visie en de beleidsthema's opgenomen. Deze thema's zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3 tot en met 7. Hoofdstuk 8 bevat de risicoparagraaf, de financiën en de monitoring van het beleidsplan.

1.1 Doelgroep en Definitie Inclusie

Een inclusieve samenleving: een samenleving waarbij individuele verschillen worden erkend en de basis zijn van interesse naar elkaar en de groei van de samenleving als geheel.
Gezamenlijk doorbreken wij fysieke en sociale barrières om als individuen meer tot elkaar te komen. De LIA is één stap in dit proces, aangezien deze zich specifiek richt op mensen met een beperking.

In onze LIA gaan we uit van de beschrijving van de doelgroep in het landelijke implementatieprogramma "Onbeperkt Meedoen" Deze omschrijving omvat alle mensen die:

- een lichamelijke beperking hebben;
- een zintuiglijke beperking hebben;
- een verstandelijke beperking hebben;
- een psychische aandoening hebben;
- een chronische ziekte hebben.

Volgens de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)[1] en ZonMw[2] zijn er in Nederland ongeveer 4,5 miljoen mensen met een beperking. Dit betekent niet dat deze mensen allemaal hulp- of zorgbehoevend zijn, maar het betekent wel dat de noodzaak voor inclusie onmiskenbaar is. De definitie van inclusie in de van Dale[3] is als volgt:

`Inclusie gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking. Vaak hoor je ook de term inclusieve of gevarieerde samenleving. Een samenleving waar iedereen kan meedoen. Een eenvoudige definitie van inclusie is: 'insluiting, het tegenovergestelde van exclusie (uitsluiting)'

Waar deze definitie duidelijke kaders geeft aan inclusie, geeft het nog weinig richting aan wat het betekent in de praktijk. In het verleden was de insteek vooral hoe een persoon zich kan aanpassen om wél deel te nemen in de maatschappij. Vandaag de dag proberen we collectief een meer sociale en solidaire insteek te kiezen, waarin we gezamenlijk bewust zijn van de verantwoordelijkheid om de omgeving meer toegankelijk te maken en informatie meer begrijpelijk aan te bieden. Dat we gezamenlijk de maatschappij zo inrichten dat iedereen kan meedoen naar eigen vermogen en onderlinge ontmoeting kan plaatsvinden. In de handreiking LIA van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn zes thema's vastgesteld die belangrijk zijn voor iedereen, ongeacht wel of geen beperking. Voor ieder thema zetten wij op een rij wat de huidige inzet is en wat we in de toekomst doen om binnen Voorne aan Zee om de inclusie te bevorderen. De zes thema's zijn weergegeven in afbeelding 1.

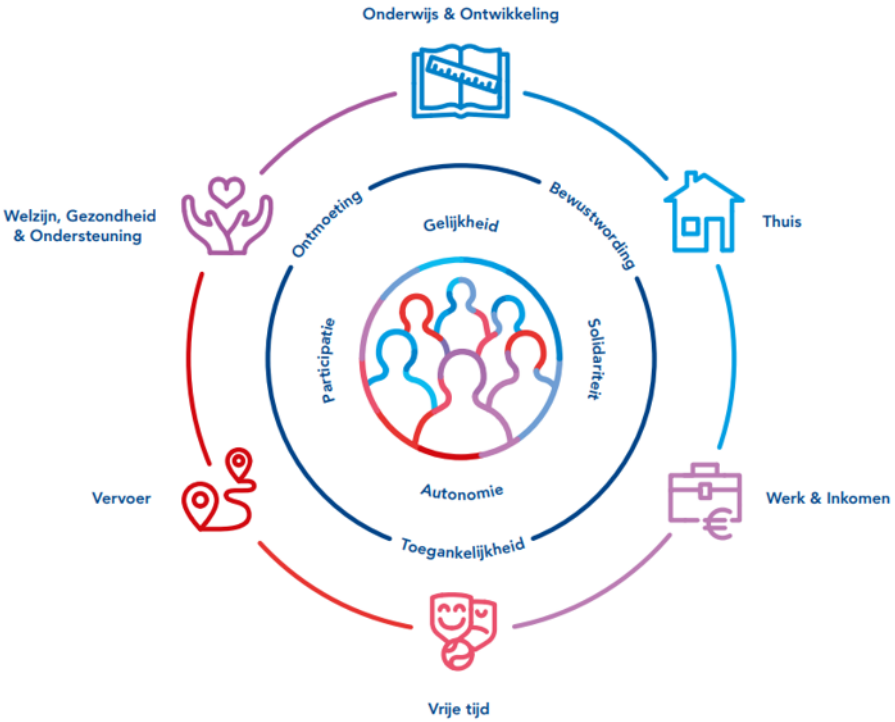

Afbeelding 1 [4]

Voor de gemeente Voorne aan Zee is dit de eerste Lokale inclusie agenda (LIA) en daarmee een aanzet tot toekomstige ontwikkelingen voor het verder borgen van inclusie. In de LIA worden ook eerdere onderzoeken of opbrengsten voor de doelgroep geborgd. Deze LIA geeft inzicht in wat er al goed geregeld

1) Feiten en cijfers in de gehandicaptenzorg | Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
2) Start nieuw programma Onbeperkt meedoen! | ZonMw
3) https://www.kennispleingehandicaptensector.nl/tips-tools/tools/wat-is-inclusie
4) compleet-handreiking-lokale-inclusie-agenda_20190314_0.pdf

is binnen onze gemeente en wat er nog beter kan. Het is belangrijk om dit document als dynamisch te zien -en waar relevant- aan te vullen. Zo creëren we doorlopende aandacht voor dit thema.

Eind 2025 zal ook gekeken worden naar de stand van zaken van de inspanningen van Voorne aan Zee als ´regenbooggemeente´ en naar de uitvoering van het "regenboogstembusakkoord", waarin de nadruk ligt op acceptatie en inclusie van de LHBTIQ2S+ gemeenschap. Bij het opstellen van de LIA is geconstateerd dat veel van de thema's die van belang zijn voor mensen met een beperking (zoals toegankelijkheid, vervoer en aangepaste voorzieningen) wezenlijk anders zijn dan thema's op het gebied van inclusie voor LHBTIQ2S+ (acceptatie). Door hier apart aandacht voor te hebben doen wij beide doelgroepen meer recht. Delen uit deze inclusieagenda kunnen wel als basis worden gebruikt voor de uitvoeringsagenda van het regenboogstembusakkoord. Daarnaast wordt er in de loop van dit jaar ook extra ingezet op anti-discriminatie in samenwerking met Radar (organisatie die gelijke behandeling bevordert en zich inzet voor een samenleving zonder uitsluiting). Hoewel dit document hier geen verdere concrete acties aan verbindt is het wel belangrijk te beseffen dat dit wel degelijk een uitdaging is waar wij als gemeente aandacht voor hebben.

1.2. Participatieproces
De Lokale Inclusie Agenda is tot stand gekomen met behulp van enkele van onze maatschappelijke partners en door input van de gemeentelijke organisatie input. We zijn gestart met een omschrijving van de huidige situatie om te achterhalen hoe het nu is, wat er beter kan en in hoeverre deze doelgroep al is meegenomen in bestaand beleid. Hiervoor is er input opgehaald bij de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) en hebben enkele maatschappelijke partners bij hun cliënten informatie opgehaald. Dit heeft geleid tot waardevolle input vanuit de doelgroep zelf.
De interne collega's (gemeente Voorne aan Zee) hebben tijdens brainstormsessies een inhoudelijke bijdrage geleverd.

1.3 Wettelijke kaders
Mensen met een beperking moeten net als ieder ander kunnen meedoen. Op school, op het werk, in het openbaar vervoer en in hun vrije tijd. Zoals al eerder gesteld in de inleiding, is dit een mensenrecht en, helaas, is dit toch nog niet vanzelfsprekend. Deze mensen hebben soms fysieke en/of sociale aanpassingen nodig in hun leefomgeving om volwaardig te kunnen participeren. Om te voorkomen dat mensen worden buitengesloten of gediscrimineerd, is een wettelijk kader onmisbaar. Vooral omdat uitsluiting en discriminatie vaak ook onbedoeld of onbewust plaatsvinden.

Voor de LIA is het VN-Verdrag Handicap het uitgangspunt in de doelstelling, maar ook in de wettelijke onderbouwing. Daarnaast is er ook andere relevante wetgeving die de LIA kracht bijzet, waaronder de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (WGA), de Omgevingswet, en de Wet Digitale Overheid (WDO).

VN-Verdrag Handicap
In 2016 werd het VN-verdrag voor mensen met een beperking aangenomen. Dit verdrag geeft een verdere uitwerking aan de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Artikel 1 van de Nederlandse grondwet). Iedere gemeente heeft de taak om antidiscriminatievoorzieningen te installeren en beschikbaar te stellen voor haar inwoners. Gemeenten zijn sinds 2017 verplicht om in beleidsplannen aan te geven hoe zij de inclusie van inwoners met een beperking willen bevorderen. Nieuw beleid moet aansluiten op het VN-verdrag.

Omgevingswet
In de Omgevingswet wordt de gemeente verplicht om het verbeteren van toegankelijkheid mee te wegen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals goed toegankelijke trottoirs voor alle gebruikers.[5] Deze wet is samengesteld uit alle voorgaande wetgeving gerelateerd aan de fysieke leefomgeving en is sinds 1 januari 2024 van kracht. In deze wet staat dat ontwikkelingen in de leefomgeving ook de toegankelijkheid voor personen moeten bevorderen en er wordt benadrukt dat nieuw te realiseren bouwwerken en de directe omgeving daarvan toegankelijk moeten zijn voor alle personen, dus ook voor personen met een functiebeperking.

Wet Digitale Overheid (WDO)
Steeds vaker kennen belangrijke handelingen zoals het contact maken met zorgaanbieders of het aanvragen van financiële regelingen, een of meer digitale stappen. Er kan gesteld worden dat onze samenleving in toenemende mate gedigitaliseerd is. Fysieke en telefonische contactmogelijkheden zijn steeds minder vaak beschikbaar. In 2018 werd het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid vastgesteld. De doelstelling van dit besluit was op de digitale informatievoorziening en dienstverlening van deze

5) De Omgevingswet | Rijksoverheid.nl

instanties toegankelijker te maken, ook voor mensen met een beperking[6]. Op 1 juli 2023 is het tijdelijk besluit omgezet naar de Wet Digitale Overheid. Vanaf dit moment dient de digitale toegankelijkheid te voldoen aan de wettelijk geldende standaarden.

1.3. Lokale kaders, integraliteit in beleid

Collegeprogramma
In het collegeprogramma is omschreven dat er wordt gestreefd naar bereikbare en toegankelijke voorzieningen en dat iedere inwoner meetelt en actief moet kunnen meedoen in Voorne aan Zee. Daarnaast wordt er ingezet op een sterke sociale basis, waarbij het welzijn van de inwoners voorop staat en er een goed, toegankelijk welzijnsaanbod is.

Visie Sociaal Domein "Samen krachtig!"
De Visie Sociaal Domein "Samen krachtig!" beschrijft een integrale koers voor het sociaal domein voor de periode 2023-2026. Hierin staat: In Voorne aan Zee streven we met elkaar naar een inclusieve en toegankelijke samenleving, waarin iedereen kan meedoen en meetelt om zo een betekenisvol leven te leiden, ongeacht leeftijd, afkomst, geslacht, geaardheid, geloofsovertuiging, beperking of financiële situatie. Een betekenisvol leven is voor iedereen anders. We willen dat alle inwoners hun kansen, talenten en mogelijkheden kunnen benutten en zich veilig voelen in hun sociale en fysieke omgeving. Het beleid dat we voeren, maakt meedoen aan de samenleving en ontwikkelen op eigen snelheid als basis voor iedereen mogelijk, maar er wordt ook rekening gehouden met het feit dat meedoen voor iedereen anders is.

Gemeentelijke nota's
In de Nota Sociale Basis, het sport- en beweegbeleid, de omgevingsvisie 2040, de speelruimtevisie, het armoedebeleid, de uitvoeringsagenda Wonen, Welzijn en Zorg en het horecabeleid is er aandacht voor toegankelijkheid en inclusie.

1.4 Trends en ontwikkelingen

Er zijn veel ontwikkelingen, die direct of indirect invloed hebben op bestaanszekerheid. De belangrijkste ontwikkelingen worden in deze paragraaf genoemd.

Van doelgroep naar mensen: Door groeiende diversiteit is er meer aandacht gekomen voor verschillen in onze samenleving. Verschillen tussen mensen doen er echt toe en mensen willen benaderd worden als individu.

Mensen met een beperking komen steeds minder goed rond: Minder dan de helft (43%) van de mensen met een lichamelijke beperking had in 2022 betaald werk. Van de mensen met een verstandelijke beperking had maar 13% betaald werk. Een aanzienlijk deel van deze groep leeft van een uitkering en heeft steeds meer moeite met rond komen.

Toename mensen met één of meer chronische aandoeningen: Het aantal mensen met één of meer chronische aandoeningen stijgt en zal de komende jaren alleen maar toenemen. De verwachting is dat in 2050 bijna 12 miljoen mensen in Nederland een chronische ziekte hebben, waarbij deze groei vooral wordt veroorzaakt door de vergrijzing. De verwachting is hierdoor dat het aantal mensen met dementie en artrose bijna zal verdubbelen.

Hoofdstuk 2 Hoe ziet Voorne aan Zee eruit?

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de lokale kaders en de omvang van de doelgroep in de gemeente Voorne aan Zee.

2.1. Cijfers Voorne aan Zee

Het is een uitdaging om de precieze cijfermatige werkelijkheid van het aantal mensen met een beperking in Nederland, en in de lokale context goed te bepalen. Verschillende instituten hanteren verschillende definities en dat zorgt ervoor dat cijfers moeilijker met elkaar te vergelijken zijn. Zo stellen de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en ZonMw dat er in 2024 4,5 miljoen Nederlanders zijn die leven met een lichamelijke of verstandelijke beperking, of een psychische aandoening, terwijl de Rijksoverheid aangeeft dat er in Nederland 2 miljoen mensen leven met een beperking[7]. Een expliciete toelichting van welke groepen of cijfers er wel of niet zijn geïncludeerd in de analyse van het Rijk is er niet.

6) Wet digitale overheid - Digitale Overheid
7) https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-met-een-beperking

Het Mulier Instituut heeft in 2024 een uitvoerig onderzoek uitgevoerd naar het sportaanbod in Voorne aan Zee voor mensen met een beperking[8]. In dit onderzoek hebben zij op basis van de schattingsdata uit diverse bronnen een overzicht opgesteld van de numerieke samenstelling van de doelgroep in Voorne aan Zee. Deze cijfers hanteren wij voor deze Inclusie Agenda omdat dit onderzoek lokaal georiënteerd is.

Als vertrekpunt enkele cijfers over hoe de opbouw van inwoners van Voorne aan Zee er uit zag op 1 juli 2024:
- 74.391 inwoners
- 13.051 kinderen tot 18 jaar
- 45.157 18-67-jarigen
- 16.183 67 jaar en ouder (pensioengerechtigden).

Percentage en aantal volwassenen met minimaal één lichamelijke beperking in Voorne aan Zee
Het Mullier instituut duidt dat één persoon met één van deze drie typen beperkingen, dit in combinatie kan hebben met meerdere. Er is daarom gekozen voor het duiden van volwassenen met minimaal één beperking, en daarnaast het aantal volwassenen per type lichamelijke beperking.

Voorne aan Zee per kern	Minimaal één lichamelijke beperking		Beperking in mobiliteit		Auditieve beperking		Visuele beperking	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Brielle	14	2.461	9	1.540	4	726	5	797
Hellevoetsluis	16	6.451	10	4.220	5	1.907	5	2.191
Westvoorne	15	2.199	9	1.391	4	568	5	673
Nederland	15	-	10	-	5	-	6	-

Bron: CBS, 2023; Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM (bewerking o.b.v. SMAP-methodiek, RIVM). Bewerking: Mulier Instituut.

Percentage en aantal volwassenen met één of meer langdurige ziekten of aandoeningen in de voormalige gemeenten van Voorne aan Zee.
Er is tijdens het onderzoek geen specificatie gevraagd om welke langdurige aandoening of ziekte het gaat waardoor er geen verdieping op kan worden gemaakt. Er is dus alleen gevraagd of mensen één of meer langdurige ziekten of aandoeningen hebben. Kijkende naar de trend genoemd in paragraaf 1.4. zal dit aantal in de toekomst behoorlijk gaan toenemen.

Voorne aan Zee per kern	Eén of meerdere langdurige aandoeningen	
	%	Aantal
Brielle	32	5.736
Hellevoetsluis	35	13.998
Westvoorne	33	4.907
Nederland	33	-

Bron: CBS, 2023; Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 GGD'en/CBS/RIVM (bewerking o.b.v. SMAP-methodiek, RIVM). Bewerking: Mulier Instituut.

Schatting van percentage inwoners met een verstandelijke beperking in Voorne aan Zee
Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) schatte in 2018 dat ongeveer 440.000 mensen in Nederland een verstandelijke beperking hadden. Daarvan hebben ongeveer 70.000 mensen een matige tot ernstige verstandelijke beperking (IQ lager dan 50). Ongeveer 370.000 mensen hebben een licht verstandelijke beperking (IQ tussen 50 en 70). De hoeveelheid mensen met een IQ tussen 70 en 85 is geschat op 730.000 mensen.

Classificatie	IQ-score	Percentage van de bevolking	Aantal bewoners Brielle*	Aantal inwoners Hellevoetsluis*	Aantal inwoners Westvoorne*
Matige tot ernstige verstandelijke beperking	< 50	0,4%	69	163	59

8) Sport en bewegen voor mensen een beperking in Voorne aan Zee, Mulier Instituut (2024)

Licht verstandelijke beperking	50–70	2,2%	367	861	312
Zwakbegaafdheid	70–85	4,2%	724	1.699	616

Bronnen: CBS, 2018; Woittiez, Eggink & Ras, 2019.
* Aantal inwoners in 2018.
* Bij deze cijfers van het CBS wordt expliciet aangegeven dat het gaat om (grove) schattingen. De cijfers en de vertaling naar de lokale context zijn dus puur indicatief.

Schatting van het percentage van kinderen met een beperking tot 18 jaar in Voorne aan Zee
Data over kinderen met een beperking zijn slecht beschikbaar. Het volgende overzicht is gebaseerd op cijfers uit 2013, maar dit is naar verwachting een onderschatting.

Classificatie	**Percentage van de bevolking**	**Aantal kinderen Voorne aan Zee (2022)**
Totale aantal kinderen	100%	13.183
Totale aantal kinderen met beperking	3,5%	461

Bron: CBS, 2023.

2.2 Visie
In Voorne aan Zee zetten wij ons gezamenlijk in voor een inclusieve en toegankelijke samenleving waarbij iedereen de kans krijgt om actief deel te nemen en meetelt om zo een betekenisvol leven te leiden.

Personen met een beperking ervaren vaker dan gemiddeld obstakels bij hun participatie en het is van essentieel belang om hier aandacht voor te hebben. Deze LIA biedt richting en dient vooral als middel om dit thema doorlopend te agenderen binnen de hele gemeente. Alleen al het besef dat mensen soms net iets extra's of anders nodig hebben om onderdeel uit te kunnen maken van onze samenleving zorgt voor begrip en aandacht hiervoor. Dit vraagt ook soms "ongelijk investeren" om deze doelgroep dat beetje extra te kunnen geven dat zij nodig hebben. Tijdens de totstandkoming van dit plan is gebleken dat inclusie echt leeft binnen de gemeente. Daarnaast zijn veel zaken verankerd in recente wetgeving. De blijvende aanjaagfunctie van de LIA zorgt ervoor dat inclusie onze aandacht blijft houden.

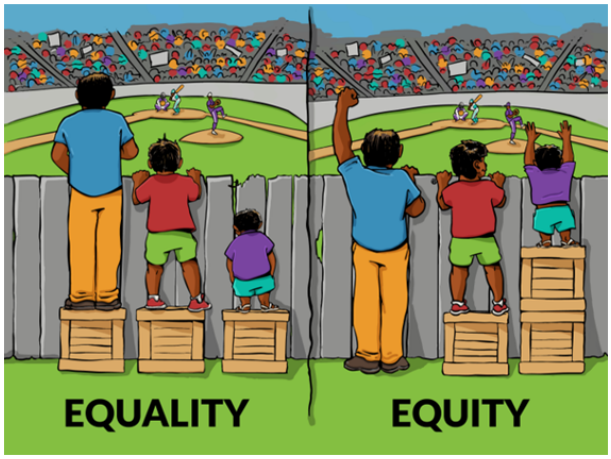

Bron foto: https://ivo.nl/blog-wie-heeft-dat-hek-neergezet/

2.3 Beleidsthema's
De uitwerking van dit beleidsplan doen wij volgens de zes thema's die eerder in dit plan zijn benoemd en die zijn vastgesteld in de handreiking LIA van de VNG. Bij elk thema benoemen wij wat er goed gaat, wat we willen bereiken, wat we hiervoor gaan doen en wat we hiervoor nodig hebben. De thema's zijn:
1. ***Onderwijs en ontwikkeling***
2. ***Welzijn, gezondheid & ondersteuning***
3. ***Vervoer***
4. ***Vrije tijd***
5. ***Werk en inkomen***
6. ***Thuis***

De bovenstaande thema's worden in de volgende hoofdstukken nader uitgewerkt. Vastgoed is geen apart thema, maar voor bijna alles is goed toegankelijk vastgoed noodzakelijk. Bij herbouw of vernieuwing worden de wettelijke verplichtingen voor toegankelijkheid toegepast.

Hoofdstuk 3 Onderwijs

3.1 Wat willen wij bereiken?

Onderwijs vormt een essentieel onderdeel van een inclusieve samenleving. Onderwijs is toegankelijk voor alle leerlingen. Het recht op inclusief onderwijs houdt in dat niemand buitengesloten wordt vanwege een beperking, dat iedereen welkom is in een veilige leeromgeving. Kinderen leren, spelen en werken samen, waardoor elk kind zich optimaal kan ontwikkelen met passende ondersteuning. Wij zorgen voor toegankelijk en drempelvrij onderwijs en kinderopvang. Ons uitgangspunt is dat ieder kind gelijke kansen krijgt en dat onderwijs en kinderopvang zo passend en nabij huis als mogelijk worden aangeboden.

3.2 Wat doen wij nu?

Inclusiever onderwijs

Het onderwijs en de gemeente hebben samen een Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2024-2025 opgesteld. Daarin is inclusiever onderwijs het belangrijkste, overkoepelende thema. Scholen bieden inclusief onderwijs voor kinderen met een beperking en verwijzen deze kinderen zo min mogelijk door naar het Speciaal onderwijs. De gemeente subsidieert kinderopvangpartners in het kader van Voorschoolse Educatie (VE-beleid) om spraak- en taal achterstanden weg te werken en te voorkomen en zo gelijke kansen te bieden in het onderwijs (Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) | Nederlands Jeugdinstituut).

Toegankelijke onderwijshuisvesting

Scholen hebben een wettelijke taak om te zorgen voor een goede fysieke toegankelijkheid van hun gebouwen. Nieuw te bouwen scholen voldoen aan de eisen van integrale toegankelijkheid. In het nieuwe Integraal Huisvestings Plan (IHP) is extra ruimte opgenomen voor flexibel en inclusief bouwen.

Toegankelijke omgeving

Kinderen reizen van en naar school en spelen in de buurt. Daarom is de toegankelijkheid van de omgeving van de school van belang. De school neemt verantwoordelijkheid voor het schoolplein, de gemeente voor de openbare ruimte tot aan het schoolplein en volgt hiervoor de landelijke richtlijnen die gelden voor het inrichten van de openbare ruimte.

3.3 Waar gaan wij mee aan de slag?

Actieplan Onderwijs Jeugdhulp

Samen met schoolbesturen en het Onderwijscollectief (samenwerkingsverband voor primair en voortgezet onderwijs op Voorne-Putten) bespreken wij de belangrijkste onderwijs en jeugdhulp ambities voor de komende jaren en stellen wij hiervoor een Actieplan Onderwijs Jeugdhulp samen.

Daginvulling jeugd

Vanuit de inkoop Daginvulling Jeugd wordt het volgende aanbod ontwikkeld:

Onderwijs Jeugdhulp arrangementen

Ondersteuning vanuit de gezamenlijkheid van onderwijs en jeugdhulp, zodat een kind onderwijs kan blijven volgen.

Pilot Peuter plus

De doelgroep peuters die vanwege lichamelijke, mentale, andere ontwikkeling, langer de tijd nodig hebben om schoolse vaardigheden te trainen, krijgen langer de tijd en zorg/ondersteuning, voordat ze vanuit de kinderopvang doorstromen naar het basisonderwijs.

BSO+

Er is op dit moment geen aparte BSO (Buiten Schoolse Opvang) voor kinderen die op het speciaal onderwijs zitten (of op het regulier onderwijs die dat net aan volhouden en dan extra rust zoeken in een BSO+) terwijl deze kinderen op een reguliere BSO vaak uitvallen en dan via Persoonsgebonden budget (Pgb) individuele ondersteuning krijgen. Wij doen een verkenning naar mogelijkheden om een BSO+ te realiseren.

Hoofdstuk 4 Welzijn, gezondheid & ondersteuning

4.1 Wat willen wij bereiken?

Wij bieden ondersteuning en zorg dicht bij de inwoner. Wij gaan de toegang tot hulp verbeteren en zetten in op zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners zodat zij zelfstandig of met ondersteuning van het eigen netwerk mee kunnen doen. Daarnaast maken wij afspraken met maatwerkvoorzieningen over toegankelijkheid.

4.2 Wat doen wij nu?

Zorg in natura en Pgb
Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet biedt de gemeente thuis ondersteuning. In bepaalde gevallen kan een inwoner een bedrag van de gemeente krijgen (Persoons Gebonden Budget = Pgb) om zelf zorg in te kopen.

Onafhankelijke Cliëntondersteuning
De gemeente biedt onafhankelijke cliëntondersteuning aan, om te zorgen dat mensen hun weg kunnen vinden in het zorgveld. De cliëntondersteuner werkt onafhankelijk en begeleidt inwoners naar passende ondersteuning binnen welzijn en zorg. De focus ligt op de verwijzing naar laagdrempelige, preventieve ondersteuning waarbij uitgegaan wordt van de eigen kracht en het netwerk van de inwoner.

Stichting Niet aangeboren hersenletsel (NAH)
De gemeente ondersteunt de Stichting Niet Aangeboren Hersenletsel, die onder meer zorgt voor lotgenotencontact en educatie/ondersteuning voor naasten.

Dementievriendelijke samenleving
De gemeente werkt vanaf 2016 aan een dementievriendelijke samenleving en is aangesloten bij de stuurgroep Ketenzorg Dementie. We bieden mantelzorgers trainingen aan en geven trainingen dementievriendelijk in de samenleving. Voorne aan Zee heeft het predicaat dementievriendelijk en zet in op het behoud hiervan.

Website Voorneaanzee.nl
De gemeente voldoet met de website aan de toegankelijkheidseisen van het Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid. De website heeft de hoogste status gekregen, de A-status.

4.3 Waar gaan wij mee aan de slag?

Gezondheidsbeleid
In 2026 zal ons gezondheidsbeleid worden vernieuwd. Via onze maatschappelijke partners betrekken wij mensen met een beperking in dit proces zodat het nieuwe gezondheidsbeleid aansluit bij hun wensen/behoeftes.

Signalering
Bij diverse maatschappelijke samenwerkingspartners komen doorlopend signalen binnen van mensen met een beperking, omdat zij nauw in contact staan met deze doelgroep. Wij bundelen twee keer per jaar deze signalen en verbinden hier acties aan.

Informatievoorziening
Mensen met een beperking geven aan actiever geïnformeerd te willen worden over de ondersteuningsmogelijkheden. Wij verbeteren de informatievoorziening door onze eigen communicatie en die van onze partners (op websites en andere kanalen) nog beter geschikt te maken voor mensen met een (licht) verstandelijke en/of (audio)visuele beperking.

Beleid 18+/18-
Wij maken de Wmo beter toegankelijk voor jongeren die van jeugdhulp overstappen naar de Wmo. Signalen vanuit de doelgroep die zijn opgehaald in de inputfase van de totstandkoming van deze LIA worden meegenomen in het beleid 18+/18-.

Pilot dagbesteding
Wij realiseren algemene toegankelijke voorzieningen voor dagbesteding voor 75+ers of ouderen met psychosociale problemen. We starten in 2025 met een pilot Dagbesteding.

Hoofdstuk 5 Vervoer

5.1 Wat willen wij bereiken?

Goed en toegankelijk vervoer is essentieel voor een inclusieve samenleving. Inwoners zijn in staat zich zelfstandig te verplaatsen, bijvoorbeeld van huis naar werk en weer terug. Wanneer dat niet mogelijk is met eigen of openbaar vervoer, moet er speciaal vervoer beschikbaar zijn. Ons uitgangspunt is dat iedereen drempelvrij van A naar B kan.

5.2 Wat doen wij nu?

Openbaar vervoer
Het regelen van goed openbaar vervoer is een taak van de provincie. Deze voert aanbestedingen voor busvervoer uit. De gemeente kan wel een voorkeur voor locaties van bushaltes en het type bus aangeven bij de provincie. Mogelijkheden worden samen met de provincie bekeken waarbij de gemeente zo bereikbaar mogelijk wil zijn met het Openbaar Vervoer. Bushaltes en de toegang naar bushaltes zijn niet

de verantwoordelijkheid van de provincie, maar die van de gemeente. Vorig jaar zijn veel trottoirs bij bushaltes verhoogd om makkelijker te kunnen instappen en zijn er speciale ribbeltegels geplaatst voor slechtziende mensen.

Wmo-vervoer
Inwoners die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig of met hulp van familie of vrienden kunnen regelen, kunnen via Wmo vervoer aanvragen.

SBO- vervoer
Dit project is een aanvulling op het Openbaar Vervoer en het Wmo-vervoer binnen de gemeente en is speciaal bedoeld voor hen die minder mobiel zijn en waarvoor de bus een probleem is en een taxi te duur. Mensen worden opgehaald aan de voordeur en naar bestemmingen binnen de gemeente gebracht zoals de supermarkt, de huisarts of een activiteit.

Valys
Voor langere ritten die buiten het vervoersgebied vallen kunnen mensen gebruik maken van Valys vervoer. Dit is de landelijke reisservice voor mensen met een mobiliteitsbeperking en is bedoeld voor sociaal recreatieve uitstapjes. Aanvullend hierop biedt de Voornse Opstapbus uitstapjes aan voor ouderen met een verminderde mobiliteit.

Vervoer voor jeugd
Als iemand jeugdhulp ontvangt kan deze persoon in aanmerking komen voor een vervoersvergoeding. Ook bij specifieke vormen van onderwijs, kan een persoon in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening. Bij de toekenning wordt gekeken naar afstand tot de voorziening, zelfredzaamheid en diens netwerk en dus ook rekening gehouden met mogelijke (verstandelijke) beperkingen.

Gehandicaptenparkeerkaart
Mensen met een beperking kunnen bij de gemeente een gehandicaptenparkeerkaart en/of een parkeerplaats bij hun huis aanvragen.

5.3 Waar gaan wij mee aan de slag?
Voortzetten huidige voorzieningen en start Pilot deelscootmobiel
Wij behouden de voorzieningen zoals benoemd in paragraaf 5.2. en starten een pilot deelscootmobiel in appartementencomplexen waar relatief veel inwoners een scootmobiel gebruiken.

Hoofdstuk 6 Vrije tijd

6.1 Wat willen wij bereiken?
In hun vrije tijd kunnen inwoners deelnemen aan diverse activiteiten en verschillende voorzieningen bezoeken. Evenementen, winkels en openbare voorzieningen, waaronder speelplekken en sportvelden, zijn voor iedereen toegankelijk.

6.2 Wat doen wij nu?
Lokaal Sport- en beweegakkoord
'Inclusief sporten en bewegen' maakt onderdeel uit van het Lokale Sport- en beweegakkoord. Sportverenigingen kunnen subsidie en ondersteuning aanvragen om aanbod op te starten voor mensen met een beperking.

Sport- en beweegbeleid
In het nieuwe sport- en beweegbeleid van de gemeente dat in december 2024 door de raad is goedgekeurd zijn inwoners met een beperking een focus doelgroep en wordt inzet gepleegd om meer mensen uit deze doelgroep structureel te laten bewegen.

Sportvoorzieningen (Wmo)
Inwoners kunnen via de Wmo een vergoeding krijgen/ontvangen voor een sportvoorziening. Inwoners kunnen daarmee een sporthulpmiddel of aanpassing kopen om mee te doen aan een sport die zij zelf kunnen uitkiezen indien dit niet door de zorgverzekeraar wordt vergoed. Bijvoorbeeld een sportrolstoel, framerunner of sport-orthese.

Speelplekken
In de speelruimte visie van de gemeente is aandacht voor het inclusief inrichten van speelplekken. Bij de (her)inrichting van centrale speelplekken worden deze inclusief ingericht (voorbeeld speelruimte Morelstraat Rockanje waar een rolstoeltoegankelijk draaitoestel staat en een telraam in Braille).
Via het project Gezonde buurt in samenwerking met Jantje Beton wordt er in de Parnassiabuurt een inclusieve speelplek gerealiseerd, waarbij kinderen met een beperking zelf input hebben geleverd voor het ontwerp hiervan.

Zelfstandig stemmen
Bij het inrichten van stemlokalen wordt rekening gehouden met rolstoelgebruik. Daarvoor worden stemlocaties zorgvuldig gekozen, onder meer op toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Toiletten openbare gebouwen
De toiletten van openbare gebouwen van de gemeente zijn, tijdens de openingstijden van deze gebouwen, ook toegankelijk voor passanten. De gemeente faciliteert ook toiletvoorzieningen in de buitenruimte.

Dementievriendelijke samenleving
Er worden trainingen aangeboden voor winkeliers en supermarktmedewerkers om personen met dementie te herkennen en hierop adequaat te kunnen acteren.

Burgerinitiatieven/ initiatieven van stichtingen/verenigingen
Er zijn binnen de gemeente diverse initiatieven, die zich (deels) richten op mensen met een beperking. Zo kunnen mensen via fietsmaatjes met iemand in een duo-fiets gaan fietsen, is er een Facebook-initiatief om scootmobielen te delen en is Golfclub Kleiburg aangesloten bij de stichting Old Grand-Dad club waarbij zij initiatieven mogen voordragen voor jongeren met een beperking tot 30 jaar, die dan financieel kunnen worden ondersteund. Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Omdat het gaat om initiatieven die geen ondersteuning nodig hebben van de gemeente zijn ze ook niet altijd bekend bij de gemeente.

6.3 Waar gaan wij mee aan de slag?
Sportaanbod
We realiseren meer sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking door sportaanbieders te enthousiasmeren om aanbod op te starten voor deze doelgroep. Wij subsidiëren het opstarten van dit aanbod en bieden trainingen aan voor de sportaanbieders. We maken het aanbod dat er is beter vindbaar via Sportief Voorne aan Zee en via Uniek Sporten en betrekken onze welzijnspartners om de verbinding tussen welzijn en sport te versterken.

Uniek Sporten
De gemeente is aangesloten bij de landelijke organisatie Uniek Sporten. Via hun website is het sportaanbod voor mensen met een beperking landelijk vindbaar en daarnaast zijn zij een expertisecentrum voor aangepast sporten. Wij gaan nauwer samenwerken met deze organisatie om beter gebruik te maken van hun expertise en ondersteuningsmogelijkheden.

Code diversiteit en inclusie cultuur
Culturele organisaties die subsidie krijgen van de gemeente worden verplicht de landelijke Code diversiteit en inclusie voor de culturele sector te volgen. Hierin staat dat diversiteit en inclusie dient te worden opgenomen in de visie van organisaties en dat zij hiervoor een plan moeten maken.

Locaties en bereikbaarheid evenementen
Bij locatieprofielen voor evenementen nemen wij toegankelijkheid mee zodat meer evenementen bereikbaar en toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.

Invalidentoiletten
Wij maken openbaar toegankelijke invalidentoiletten vindbaar voor onze inwoners en stellen invalidetoiletten in onze eigen gebouwen open voor passanten. Wij maken een inventarisatie van de beschikbaarheid van openbare en opengestelde toiletvoorzieningen binnen de kernen van onze gemeente.

Harmonisatie richtlijnen inrichting openbare buitenruimte
Iedere dorpskern heeft nog zijn eigen richtlijnen over inrichting van de openbare buitenruimte. Deze worden de komende tijd geharmoniseerd in een LIOR, leidraad openbare buitenruimte. Toegankelijkheid is een belangrijk thema in deze LIOR.

Samenwerking met Samenspeelnetwerk
Bij het project “de gezonde buurt” is er bij het realiseren van een inclusieve speelplek samengewerkt met het Samenspeelnetwerk. Dit netwerk heeft een belangrijke kennisfunctie op het gebied van het inclusief inrichten van speelplekken maar heeft ook een financiële bijdrage geleverd. Bij de (her)inrichting van speelplekken in de toekomst betrekken wij het samenspeelnetwerk.

Horeca
In het nieuwe horecabeleid is opgenomen dat inclusiviteit een belangrijk thema is en dat ook horecagelegenheden een verantwoordelijkheid hebben hierin. Wij zetten in op toegankelijke horeca en stimuleren hun rol als werkgever in leer-werktrajecten door goede voorbeelden te delen.

Hoofdstuk 7 Werk en Inkomen

7.1 Wat willen wij bereiken?

Het hebben van werk versterkt het gevoel van maatschappelijke betekenis aanzienlijk. Een beperking mag geen belemmering vormen voor deelname aan de arbeidsmarkt. Hoewel betaald werk het streven is, kunnen vrijwilligerswerk of dagbesteding soms beter passen. We streven ernaar dat iedereen een (betaalde) baan heeft.

7.2 Wat doen wij nu?

Aangepast werk

Als gemeente zetten wij in op aangepast werk voor mensen die een indicatie hebben voor nieuw beschut werk. Dit zijn inwoners met psychische of lichamelijke problemen. Wij hebben hiervoor een jaarlijkse taakstelling en ontvangen middelen vanuit het Rijk.

Re-integratie

In onze gemeentelijke re-integratieverordening is er aandacht voor inwoners die - met een aanpassing of vorm van begeleiding- regulier werk kunnen doen. Dit zijn inwoners die ingeschreven staan in het doelgroepregister van het UWV, inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen in het kader van de Participatiewet en niet uitkeringsgerechtigde inwoners die een afstand hebben tot werk en daarvoor een beroep doen op onze re-integratieverordening.

Leerwerkbedrijf Voorne-Putten Werkt

Om bovengenoemde inwoners te helpen met beschut werk of re-integratie naar werk wordt -onder andere - nauw samengewerkt met het leerwerkbedrijf Voorne-Putten Werkt op basis van een voor dit doel afgesloten dienstverleningsovereenkomst.

Voorzieningen/ regelingen voor minima

Veel mensen met een beperking hebben een laag inkomen. Net als andere inwoners binnen de gemeente met een laag inkomen kunnen zij gebruikmaken van minimaregelingen en diverse voorzieningen, zoals de voedselbank en de kledingbank.

Armoedebeleid

In het in december 2024 door de raad vastgestelde armoedebeleid is aandacht voor verschillende doelgroepen, zoals statushouders en laaggeletterden.

7.3 Waar gaan wij mee aan de slag?

SROI mogelijkheden beter benutten

Via Social Return on Investment worden er afspraken gemaakt met organisaties die van de gemeente subsidie en/of opdrachten krijgen over wat zij hiervoor terugdoen voor de gemeenschap. Er is een SROI-beleid binnen de arbeidsmarktregio Rotterdam- Rijnmond en SROI wordt als onderwerp meegenomen bij het starten van een aanbesteding. We zorgen voor een betere waarborging van de SROI verplichting en maken afspraken om ervoor te zorgen dat deze ten goede komt van de inwoners van onze eigen gemeente.

Aandacht voor LVB (licht verstandelijk beperkte) doelgroep

De LVB doelgroep is lastig te herkennen en krijgt daarom niet altijd de aandacht en begeleiding die nodig is. We delen kennis met onze maatschappelijke partners om LVB sneller te herkennen en zorgen voor passende inzet hierop.

Gemeente als werkgever

De gemeente heet mensen met een beperking welkom als werkgever. Met medewerkers uit de doelgroep inventariseren wij, hoe toegankelijk het gemeentehuis is en of de voorzieningen voldoen. Wij gaan meer naar buiten treden als een gemeente waar iedereen welkom is door in vacatures meer uit te stralen dat ook mensen met een beperking uitgenodigd worden te solliciteren. Onze kennis en ervaring delen wij zodat andere bedrijven/instellingen hiervan kunnen leren.

Hoofdstuk 8 (T)huis

8.1 Wat willen wij bereiken?

Prettig wonen vormt de basis voor een goed leven. Dit hangt niet alleen af van de woning en de straat, maar ook van de bereikbaarheid van de woning en de directe omgeving. Voor de bewoners is het essentieel dat een huis betaalbaar is en aansluit bij specifieke behoeften. We streven ernaar dat onze inwoners zich comfortabel voelen in hun eigen huis en omgeving maar dat we ook in gesprek blijven met inwoners of hun woning nog passend is of dat er een beter alternatief mogelijk is.

8.2 Wat doen wij nu?

Slim langer thuis

In samenwerking met zorginstanties en huisartsen leveren we attributen om langer thuis te kunnen wonen in samenwerking met zorginstanties en huisartsen. Daarnaast wordt er regelmatig aandacht besteed aan hoe mensen langer thuis kunnen wonen, bijvoorbeeld door een reizende expositie binnen de gemeente.

Wmo
De WMO biedt hulpmiddelen aan zodat inwoners zo lang mogelijk zelf in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Bijvoorbeeld door het installeren van een traplift.

Uitvoeringsagenda Wonen, welzijn en zorg (WWZ)
De ambitie van de agenda is dat iedereen in Voorne aan Zee volwaardig deel uitmaakt van een inclusieve samenleving, waarin alle mensen kunnen meedoen en passend wonen in een voor hen geschikte, veilige woning en woonomgeving. In de uitvoeringsagenda is onder meer opgenomen dat er wordt ingezet op langer zelfstandig thuis wonen en bereikbare voorzieningen zoals huisartsen, supermarkten en winkels.

Omgevingsvisie
Er zijn wettelijke richtlijnen over het percentage woningen dat geschikt moet zijn voor doelgroepen, dit is verwerkt in de omgevingsvisie Voorne aan Zee 2040. De eerste ambitie uit deze visie luidt: *we verbeteren het welzijn en wonen van de inwoners voor huidige en toekomstige generaties.* Daarnaast wordt benoemd dat de gemeente zich inzet voor specifieke groepen en dat iedereen prettig moet kunnen wonen, meedoen en onderdeel kan zijn van de samenleving, onder meer door in te zetten op een variatie aan woningen en een divers aanbod.

Woongroepen
Bij de keuze voor een locatie voor het starten van een woongroep worden veiligheid en zelfredzaamheid meegenomen in de afwegingen.

Woningcorporaties
De gemeente maakt afspraken met woningcorporaties over toegankelijkheid van woningen voor inwoners en hierbij is aandacht voor de doelgroep mensen met een beperking.

8.3 Waar gaan wij mee aan de slag?
Leefomgeving
We benutten de kennis van de GGD en werken met hen samen om de inrichting van de fysieke leefomgeving te verstevigen zodat een veiligere, gezondere en beweegvriendelijke woon- en leefomgeving wordt gerealiseerd met extra aandacht voor valpreventie.

Voorzieningen
We inventariseren passende voorzieningen in wijken en dorpen en plekken waar dit gerealiseerd kan worden. Hierbij zoeken wij samenwerking met maatschappelijke partners waaronder wooncorporaties. Indien er tekorten zijn aan voorzieningen worden de nieuw te ontwikkelen voorzieningen (bijvoorbeeld winkels en supermarkten) opgenomen in het integrale woningbouwprogramma Voorne aan Zee. Dit sluit aan bij de Nota Sociale Basis die in juni ter goedkeuring aan de raad wordt voorgelegd.

Voorzorgcirkels
Wij realiseren tenminste vijf voorzorgcirkels verspreid over Voorne aan Zee en Goeree Overflakkee. Voorzorgcirkels zijn netwerken van ongeveer 10 tot 15 ouderen - of adressen - in een buurt, die elkaar op verschillende manieren ondersteunen. Ze spreken met elkaar af dat ze voor elkaar klaarstaan en stemmen af hoe ze elkaar kunnen helpen. Dit doen ze vrijwillig, maar met een serieuze inzet.

Ondersteuning kwetsbare inwoners
Wij ontwikkelen lokale (ambulante) ondersteuningsmogelijkheden voor kwetsbare inwoners om een beschermd thuis te bieden, zodat zij geen gebruik hoeven te maken van een intramurale voorziening en in de eigen leefomgeving ondersteuning ontvangen.

Bijlage 1: Planning

In deze bijlage een planning van de activiteiten die genoemd zijn in de paragrafen "waar gaan wij mee aan de slag".

Onderwijs

#	Activiteit	Planning
1	Actieplan Onderwijs Jeugdhulp samenstellen	2025 | 2026 | 2027 | 2028
2	Onderwijs Jeugdhulp arrangementen	2025 | 2026 | 2027 | 2028
3	Pilot Peuter Plus opstarten	2025 | 2026 | 2027 | 2028
4	Verkenning naar mogelijkheden BSO+	2025 | 2026 | 2027 | 2028

Welzijn, gezondheid & ondersteuning

#	Activiteit	Planning
1	Gezondheidsbeleid vernieuwen	2025 | 2026 | 2027 | 2028
2	Signalen ophalen doelgroep	2025 | 2026 | 2027 | 2028
3	Informatievoorziening verbeteren	2025 | 2026 | 2027 | 2028
4	Beleid 18+/18- verbeteren	2025 | 2026 | 2027 | 2028
5	Pilot dagbesteding realiseren	2025 | 2026 | 2027 | 2028

Vervoer

#	Activiteit	Planning
1	Behoud huidige voorzieningen	2025 | 2026 | 2027 | 2028
2	Pilot deelscootmobiel	2025 | 2026 | 2027 | 2028

Vrije tijd

#	Activiteit	Planning
1	Realiseren meer Sportaanbod	2025 | 2026 | 2027 | 2028
2	Versterken en uitbreiden samenwerking Uniek Sporten	2025 | 2026 | 2027 | 2028

3	*Code diversiteit en inclusie verplichten voor culturele organisaties*	2025 2026 2027 2028
4	*Toegankelijkheid meenemen bij locatieprofielen evenementen*	2025 2026 2027 2028
5	*Inventarisatie openbaar toegankelijke invalidetoiletten*	2025 2026 2027 2028
6	*Harmonisatie inrichting openbare buitenruimte*	2025 2026 2027 2028
7	*Samenwerking samenspeelnetwerkbij (her)inrichting speelplekken*	2025 2026 2027 2028
8	*Stimuleren toegankelijke horeca*	2025 2026 2027 2028

Werk en inkomen

#	Activiteit	Planning
1	*SROI mogelijkheden beter benutten*	2025 2026 2027 2028
2	*Aandacht voor LVB doelgroep*	2025 2026 2027 2028
3	*Gemeente als werkgever meer toegankelijk en als voorbeeld*	2025 2026 2027 2028

Thuis

#	Activiteit	Planning
1	*Kennis GGD benutten t.b.v. fysieke leefomgeving*	2025 2026 2027 2028
2	*Inventarisatie passende voorzieningen*	2025 2026 2027 2028
3	*Realisatie vijf voorzorgcirkels*	2025 2026 2027 2028
4	*Ontwikkeling ondersteuningsmogelijkheden voor kwetsbare inwoners*	2025 2026 2027 2028